Λυτρωτής.»

—Μεγαλείτεροι ὑπῆρξαν, ἀλήθεια, καὶ ἀπὸ πιὸ μεγάλη γενιά, ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ὁ λαὸς τοὺς κράζει λυτρωτάς του αὐτοὺς τοὺς ἀνεμοστροβίλλους ποῦ παρασύρουν!

Καὶ πρέπει ἀδελφοί μου ἀπὸ μεγαλείτερους παρὰ ὅτι ἦσαν ὅλοι οἱ λυτρωταί, νὰ λυτρωθῆτε, καὶ νὰ βρῆτε τὸν δρόμο στὴν ἐλευθεριά!

Κ' ἕνας ὑπεράνθρωπος δὲ βρέθηκε ἀκόμη.

Γυμνοὺς τοὺς εἶδα καὶ τοὺς δυό· τὸν πιὸ μεγάλον καὶ τὸ πιὸ μικρὸν ἄνθρωπον.

Ἀκόμη μπιάζουνε πολὺ ἀναμεσό τους. Ἀλήθεια καὶ τὸν πιὸ μεγάλο τὸν βρῆκα πῶς ἦταν —παράνθρωπος!—

Τάδε λέγει Ζαρατούστρας

(ἀκολουθεῖ)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΜΙΑ ΕΥΧΗ

Φίλτατε «Νουμᾶ»

Μιὰ καὶ μπῆκε στὰ πρωτότυπα ἔργα ἡ «Ν. Σκηνὴ» μπορῶσε, θαρρῶ, νὰ παίξῃ καὶ κανὲν δράμα τοῦ ἀλησμονήτου Γιάννη Καμπύση, τοὺς «Κούρδους» λ. χ. ποῦ, κατὰ τὴν γνώμην μου, στέκονται περσσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔργο του στὴ σκηνή.

Ὁ κ. Χρηστομάνος.... Ἐλησμόνησα ὅμως! Μόνο διότι τὴν ρίχνει ἄλλος τὴν ἰδέα αὐτὴ ἔχει τὸ κουράγιο ὁ πεισματάρης αὐτὸς κύριος ἄρχισε νὰ χτυπᾷ μὲ θυμὸ τὰ χέρια του ἀπάνου στὰ γονατάκια του καὶ νὰ φωνάζῃ:

— Δὲν τὸ παίζω!... Δὲν τὸ παίζω!... Νὰ σκάσουν δὲν τὸ παίζω!...

Μήπως δὲν ἔχω δίκαιο;

Μὲ ἀγάπη
ΚΩΤΣΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΜΑΝΙΑ

Ἀγαπητὲ «Νουμᾶ»

Ἐποχὴ συλλόγων!!! αὐτὰς τὰς ἡμέρας μετ' ἀπορίας παρατηρῶ ὅτι σύλλογοι ἱδρύονται, πρόεδροι ἐξελέγονται, μέλη ἐγγράφονται καὶ σκέψεις διασταυροῦνται, ποίος δὲ ὁ σκοπός; γνωστότατος: ἀερκοπάνισμα καὶ πλέον οὔ! μὰ εὐλογημένοι μου Ρωμηοί, δὲν βρήκατε ἄλλη δουλειὰ νὰ κάμετε παρὰ μπήκατε καλὰ καλὰ σώνει νὰ ἀναθεωρήσητε τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ συγκαλέσετε Ἐθνοσυνέλευσις;

Θὰ διορθώσετε τὸ Ρωμαϊκο; εἴθε! ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πολὺ δύσκολο, αὐτὴ δὲ ἡ φασαρία καὶ ἡ ἐνέργεια εἶνε ἡ νότος ἡ ἀνίατος ἥτις κατέχει ὅλους τοὺς Ρωμηούς: ἡ φιλοδοξία. Ἐὰν δὲν κάνουν τοῦτα πῶς θὰ γραφῇ τὸ ὄνομά των εἰς τὰς ἐφημερίδας; πῶς θὰ ἐρεκλαμαρισθοῦν ὅτι... ἔδρασαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους;... αὐτὸ τὸ ἀλλὰ θὰ μᾶς φάῃ, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀφῆκαν νὰ φθάσουν εἰς ἕνα σημεῖον!...

Σᾶς παρακαλῶ ποῖος ἀπὸ ὅλους ἐφρόντισε κατὰ γράμμα τὰς διατάξεις τοῦ συντάγματος; καὶ φυσικὰ οὐδεὶς παρὰ ὅλοι νὰ κλέψωμεν, νὰ γελάσωμεν ν' ἁρπάξωμεν νά, νά, νά... θὰ πῆτε τώρα γιατὶ δὲν πᾶμε ἐμπρός; αὐτὸ ἀργὰ θὰ τὰ καταλάβετε...

Δυστυχῶς, ὄχι εὐτυχῶς, εἶνε Αὔγουστος καὶ ὅ,τι κάμετε θὰ εἶνε συγκεχωρημένο ἀπὸ τὴ ζέστη· ἐὰν ἦτο χειμῶνας, τότε....

Ἐ! λοιπὸν δὲν μᾶς χρειάζεται ὅλων μας ἕνα φρενοκομεῖο, ἂν καὶ ὅλο τὸ Ρωμαϊκὸ μετεβλήθη ὡς ἐκ θαύματος εἰς τοιοῦτον, νὰ ἡσυχάσωμεν;

Ὁ φίλος σας
Συνταγματικός.

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ

Φίλτατε Νουμᾶ

Τώρα ποῦ μὲ τὸ καλὸ ἐτελείωσαν «τ' ἀποκαλυπτήρια τῶν λογίων»—ἄχ, γιατί νὰ μὴ βαστήξουν χρόνο ὁλόκληρο; — δέχεσαι γνῶμες ἐπάνω σ' αὐτά;

Ἄκουσε μιά: Στοὺς παλαιότερους καιρούς, οἱ λόγιοί μας συνήθιζαν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ κείμενον τῶν βιβλίων των νὰ βάζουν παραπομπές στὰ ξένα συγγράμματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐτύχαινε νὰ δανείζουνται τίποτα. Τώρα ἡ μόδα, ἡ τυπογραφική; τὰ κατήργησε αὐτά. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐπιφυλλίδα τοῦ κ. Προκλῆ Ἠλιοπούλου ἦμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς εὑρετήριον τῶν παραπομπῶν ὅλης τῆς συγχρόνου φιλολογίας μας.

Δεύτερο: Ἀφοῦ ὅπως ἀποδείχτηκε τετραγωνικώτατα, οἱ περισσότεροι ποιηταὶ μας ξεγυμνώνουν μάζη μὲ ἄλλους ξένους, καὶ τὸν Βερλαὶν κατὰ προτίμησιν, τοὺς ἐφαντάστηκαν ὅλους αὐτούς, παρατεταγμένους στὴν πλατεῖα τοῦ Συντάγματος κ' ἐκστρατεύοντας πρὸς τοῦ Ἐλευθερουδάκη ἢ τοῦ Μπέκ τὸ Βιβλιοπωλεῖον, μὲ τὴν ἐνθουσιώδη κραυγήν.

à Verlaine! à Verlaine!

Τίποτ' ἄλλο.

HOMUNCULUS

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΠΟΥ ΘΑΧΟΥΜΕ

(Ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ κ. Χαρ. Ἀνδρεάδη: «Ἡ γλῶσσά μας κτλ.»

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ 55 φύλλο).

—Ποῖοι μᾶς φέρουν αὐτὴ τὴ ζημιά.

Τώρα γιατί τὴν παθαίνουμε αὐτὴ τὴ ζημιὰ τὸ εἴπαμε καὶ τὸ ξεδιαλύσαμε προτήτερα. Οἱ δάσκαλοι μὲ τὰ κοντὰ τὰ μυαλά τους νομίζουνε πῶς ἅμα θὰ γράψουνε ὅπως μιλᾶμε θὰ χάσουν αὐτοὶ τὸ συφέρο τους, καὶ γιὰ νὰ μὴ χάσουν αὐτοί, δὲν πετάνε τὴν καθαρεύουσα στὴ θάλασσα καὶ δὲν τοὺς μ' μει ἂν θὰ χάσῃ ὁ λαὸς δισεκατομμύρια καὶ τρισεκατομμύρια. Δὲ λέγω πῶς τὸ κάνουν ὅλοι, γιατὶ πολλοὶ ἀπ' τοὺς δασκάλους μας ποῦ ὑποστηρίζουνε τὴν καθαρεύουσα ἔχουν πατριωτισμὸ καὶ σωστὸ μάλιστα πατρίωτισμό. Καὶ μπορῶ νὰ πῶ πῶς τοὺς ἀγαπῶ περισσότερο καὶ ἀπὸ μερικοὺς ποῦ τάχατες εἶνε δημοτικιστάδες, γιατί γλήγορα θ' ἀλλάξουνε γνώμη ἀφοῦ ἔχουνε πατριωτισμό. Θέλω νὰ πῶ μερικοὺς μὲ τ' ὀνόματα τους, μὰ δὲ μπορῶ νὰ κάνω γιὰ νὰ μὴ θυμώσουν οἱ ἄλλοι. Οἱ περισσότεροι ὅμως κυνηγᾶνε τὸ συμφέρο τους, καὶ γιὰ τὸ συφέρο τους πολεμοῦν τὴ γλῶσσα ποῦ μιλᾶμε. Αὐτοὶ λογαριάζουνε πῶς, ἅμα θὰ γράψουμε ὅπως μιλᾶμε θὰ γίνουν ἴσοι μὲ ἴσοι μὲ τὸν λαό, γιατί σοφὰ αὐτοὶ δὲν ἔχουνε, κι' ἂν ξέρουν αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη κι' ὁ λαὸς ξέρει τὴ γλῶσσα καλλίτερ' ἀπ' αὐτούς.

Πῶς ζημιώνεται ἀπ' τὴ καθαρεύουσα καὶ τὴν ἀμάθεια ποῦ φέρνει αὐτὴ σὲ ὅλους μας ὁ λαὸς μὲ τοὺς γραμματισμένους μαζῆ τὸ μαρτυράει ὁ κ. Κ. Μητσόπουλος (Ἀκρόπολη 3 τοῦ Ἀη Δημήτρη 1902). Καὶ νά τί λέγει μὲ δικά του λόγια: «Εἰς χιλιάδας ἀνέρχονται οἱ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐκπατριζόμενοι Ἕλληνες καὶ εἰς ἀγνώστους μεταβαίνοντες χώρας, ὅπως ἐν μυρίαις στερήσεσι κερδίσωσι τὸν ἄρτον αὐτῶν, ἀφίνοντες ὄπισθεν αὐτῶν ἔρημο χειρῶν χώραν, εὔφορον καὶ διὰ πολλῶν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ δώρων προικισθεῖσαν, δυναμένην νὰ διαθρέψῃ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον ἴσως ἀριθμὸν κατοίκων. Εἰς ἑκατοντάδας ἀνέρχονται οἱ νέοι ἐπισήμονες οἵτινες καίτοι ἐδαπάνησαν ἄπασαν τὴν πατρικὴν αὐτῶν περιουσίαν πρὸς ἀπόκτησιν διπλώματος, πεινῶσι καὶ ἀναγκάζονται νὰ προσφεύγωσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον γινόμενοι τηλεγραφηταί, τελωνοφύλακες, χωροφύλακες καὶ ἀστυφύλακες».

—Τί ἔχει χρέος νὰ κάνῃ ἡ Κυβέρνησις γιὰ νὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπ' τοὺς δασκάλους

Τώρα τί πρέπει νὰ γίνῃ; Νὰ τί πρέπει νὰ γίνῃ. Ὁ λαὸς ταρχος λέγει (Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν, Ἀρταξέρξου 4) πῶς ἕνας αὐτοκράτωρ αὐτουνοῦ τοῦ βασιλιᾶ τοῦ ζητοῦσε μιὰ φορὰ νὰ κάνῃ μιὰν ἄδικη δουλειά, ἀπ' τὴν ὁποία ὁ ἴδιος θὰ κέρδιζε 30,000 δαρεικούς. Ὁ Ἀρταξέρξης διέταξε τότες τον ταμία του νὰ τοῦ πληρώσῃ τὶς 30,000 καὶ τοῦ εἶπε· «Πάρε αὐτὰ τὰ χρήματα, γιατὶ ἐγὼ δὲν θὰ φτωχύνω ἂ σοῦ τὰ δώσω, μὰ θὰ κάνω ἄδικα ἂν κάνω ἐκεῖνο ποῦ θέλεις.»

Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνῃ τώρα κι' ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Πρέπει νὰ καλέσῃ ὅλους αὐτοὺς ποῦ φωνάζουν γιὰ τὴν καθαρεύουσα, καὶ νὰ δώσῃ ἄλλουνοῦ 100 χιλιάδες, δραχμὲς κι' ἀλλουνοῦ 200 χιλιάδες, κι' ἐκεινοῦ ποῦ φωνάζει πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους δὲν πειράζει νὰ τοῦ δώσῃ καὶ 500,000. Αὐτοὶ ποῦ φωνάζουνε, φωνάζουν ὅλοι γιὰ τὸ συφέρο τους, ὄχι γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ γιὰ τὸ ἔθνος, καὶ ἅμα ἰδοῦνε τὸ χρυσάφι νὰ γυαλίζῃ ὅλοι θὰ βουλώσουνε τὸ στόμα τους, κ' ἡ γλῶσσα ποῦ μιλᾶμε δὲν θὰ εἶνε πιὰ βάρβαρη μήτε χυδαία. Τότε ἡ Πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος θὰ γλυτώσῃ εὔκολα καὶ δὲ θὰ ξαναδοῦμε πιὰ τὰ ἐθνικά μας ἰδεώδη καὶ τ' ἀπιφίγρυπτα δικαιώματά μας.

Μὲ 2 ἢ 3 ἑκατομμύρια τὸ πολὺ ἡ Κυβέρνηση μπορεῖ νὰ μᾶς ξεμπερδέψῃ ἀπ' αὐτουνούς. Ἔπειτα τί πειράζει, ἂν πλερώσῃ ἡ Ἑλλάδα γιὰ τὸ ἔθνος αὐτὸ τὸ πουσί; Τί πέφτει σὲ κάθε ἄνθρωπο; Μιὰ δραχμή. Γιὰ τὸ γυιό του ὁ Σταυρουλόπουλος πλέρωσε 100 χιλιάδες δραχμὲς στὸν Πανόπουλο. Ὁ γυιὸς τοῦ Σταυρουλοπούλου ἄξιζε 100 χιλιάδες δραχμὲς καὶ κάθε Ἕλληνας δὲν ἀξίζει μήτε μιὰ ψωροδραχμή; Ἂς τήνε πλερώσῃ κι' ἂς γλυτώσῃ γιὰ πάντα ἀπ' αὐτουνοὺς τοὺς Πανόπουλους.

Μὰ μπορεῖ νὰ θέλουν οἱ καθαριστάδες καὶ παιδιὰ νὰ βασανίζουνε, γιατὶ ἅμα θὰ λείψῃ ἡ καθαρεύουσα θὰ λείψουν μιὰ γιὰ πάντα καὶ τὰ βάσανα τῶν παιδιῶν. Νὰ τί πρέπει νὰ γίνῃ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Πρέπει νὰ κάνουμε ὅπως ἔκαμαν οἱ Ἀθηναῖοι μὲ τὸν Μίνωα τὸν παλαιὸ καιρό. Νὰ συμφωνήσουμε μαζῆ τους πόσα παιδιὰ θέλουνε γιὰ βασάνισμα κάθε χρόνο καὶ τοὺς τὰ δίνουμε ταχτικὰ στὸν καιρὸ ποῦ θὰ τὰ ζητήξουνε. Ρίχνουμε κλῆρο κ' ἐμεῖς, καὶ ἂς πάρουνε τὸ δίκαιό τους. Ἀντὶς νὰ χάσῃ τὸ ἔθνος τὰ παιδιά του, ἂς χάσῃ λίγα μονάχα κ' ἂς γλυτώσουν τ' ἄλλα Μὰ μπορῶ νὰ πῶ κανείς: Τί τοὺς φταίξαμε γιὰ νὰ τοὺς δώσουμε τὰ παιδιά μας τὰ κακόμοιρα νὰ τὰ βασανίζουνε: Μήπως τοὺς σκοτώσαμε κανένα γυιό τους, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι τὸ Ἀνδρόγενο; Δὲν τοὺς φταίξαμε τίποτις, μὰ τώρα ἐπειδὴ εἶνε συνειθισμένοι στὸ βασάνισμα, σὰ δὲ βροῦνε παιδιὰ νὰ βασανίζουνε. πολὺ θὰ στενοχωρηθοῦνε, καὶ πρέπει νὰ τοὺς λυπηθοῦμε καὶ κομματάκι.

(ἀκουλουθεῖ)